

Judecătoria Chişinău, sediul Ciocana
Judecător: Corcea

19 septembrie 2022,

mun. Chişinău

Președintele ședinței de judecată Alexandru Spoială
Judecătorii Mihail Diaconu și Dorin Dulghieru

- avocatului Marinescu Dumitru

- reprezentantul Penitenciarului nr.15, Cricova al ANP MJ RM-
- condamnatului Pascal Stepan*****

Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului, Colegiul penal al Curtii de Apel Chișinău,-

CONSTATĂ:

1. Condamnatul Pascal Stepan*****, a înaintat judecătorului de instrucție o plângere împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, cu reducerea pedepsei potrivit prevederilor art. 473⁴ alin. (5) din Codul de procedură penală.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 09.06.2021, a fost admisă parțial plângerea condamnatului Pascal Stepan***** împotriva

administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, condamnatul Pascal Stepan*****, *născut la* *****, a fost deținut în calitate de **prevenit** în Penitenciarul nr.13- Chișinău, pe o perioadă de 92 zile, iar în calitate de **condamnat** în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, Penitenciarul 11 Bălți, Penitenciarul 16 Pruncul , Penitenciarul 1 Taraclia, pe o perioadă de 619 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a redus pedeapsa condamnatului Pascal Stepan*****, pentru perioada de 8 zile, în care s-a aflat în detenție în calitate de **prevenit** în Penitenciarul nr.13- Chișinău, cu reducerea a 8(opt) zile, precum și pentru perioada de 610 zile, în care s-a aflat în detenție în calitate de **condamnat** în Penitenciarul nr. 13 Chisinău, Penitenciarul 11 Bălți, Penitenciarul 16 Pruncul , Penitenciarul 1 Taraclia, cu **61(saizeci si unu)** zile.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Pascal Stepan*****, de 9 ani închisoare, în total se reduce cu 69 (șaizeci si nouă) zile.

În privința perioadei rămase de 9 (*nouă*) zile de detenție în calitate de condamnat, care nu poate fi redusă, cu titlu de despăgubire, se acordă condamnatului Pascal Stepan*****, suma de bani în mărime de 450 (*patru sute cincizeci*) lei, și anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al R.M..

În privința perioadei rămase de 84 (*optzeci si patru*) zile de detenție în calitate de prevenit, care nu pot fi reduse, instanța de judecată consideră necesar de a explica lui Pascal Stepan***** dreptul de a depune o acțiune civilă în condițiile art.473/4 alin.6 CPP.

S-a respins plângerea condamnatului Pascal Stepan***** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în partea perioadei în care a fost deținut în Penitenciarul nr.15 Cricova.

3. Încheierea nominalizată a fost atacată cu recurs de către reprezentantului Penitenciarului nr.15, Cricova al ANP MJ RM, Oleg Stegărescu prin care solicită admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 09.06.2021, emisă în privința condamnatului Pascal Stepan Nicolae ca ilegală, emiterea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a plângerii

condamnatului Pascal Stepan Nicolae ca neîntemeiată.

1. În motivarea recursului susține instituția penitenciară că judecătorul de instrucție greșit a ajuns la concluzia că în privința lui Pascal Stepan Nicolae sunt aplicabile prevederile art. 385 alin. (5) din Codul de procedură penală.

2. *Or, legiuitorul în preambulul articolului 382 din Codul de procedură penală a statuat că „completul de judecată sau judecătorul, când judecă singur cauza, deliberază mai întâi asupra chestiunilor de fapt și apoi asupra chestiunilor de drept, iar, chestiunile asupra cărora urmează să se expună completul sau judecătorul sunt prevăzute la art. 385 idem”.*

3. Astfel, doar la adoptarea sentinței în instanța de fond sau ulterior Curtea de Apel, completul de judecată sau judecătorul, urmează să soluționeze chestiunile respective și să se expună asupra acestora și nicidecum judecătorul de instrucție.

4. În context precizăm faptul că, plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit în conformitate cu prevederile art. 473² din Codul de procedură penală.

4. De asemenea, avocatul Marinescu Dumitru în interesele condamnatului Pascal Stepan a declarat recurs împotriva încheierii încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 09.06.2021, prin care solicită admiterea prezentului recurs, casarea parțială a încheierii jud Chișinău sediul Ciocana din 04.05.2020 Rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă plângerea condamnatului în partea constatării condițiilor de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, pe toată perioada aflării acestuia în penitenciarul nr. 15 Cricova precum și dreptul acestuia de a înainta o acțiune civilă.

5. **Procedura de citare legală a fost îndeplinită.**

1. În ședința instanței de recurs avocatul Marinescu Sofia în interesele condamnatului Pascal Stepan***** a solicitat admiterea recursului condamnatului cu respingerea recursului depus de către instituția penitenciară.

2. Reprezentantul Penitenciarului nr. 15, Cricova al ANP MJ RM fiind legal citat în ședința instanței de recurs nu s-a prezentat.

3. Condamnatul Pascal Stepan***** în ședința instanței de recurs nu s-a prezentat, ultimul a fost eliberat din instituția penitenciară, fiind legal citat avizul de recepție s-a restituit cu menținea ” plecat”.

6. *Colegiul penal, audiind participanții la proces, examinând materialele dosarului consideră necesar de a respinge ca nefondat recursul declarat și menține încheierea atacată fără modificări, din următoarele considerente.*
7. Conform art.449 alin.(1) pct.1) lit. a) CPP, judecând recursul, instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat. În susținerea soluției adoptate.
8. Conform art. 469 alin. (1) pct. 171) Cod procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.
9. Astfel, Colegiul penal reține că Pascal Stepan***** a fost condamnat prin decizia Curții de Apel Chișinău din data de 03.12.2010, în baza art.165 alin.2 lit.d Cod penal la 8 ani închisoare și conform art.85 Cod penal, prin cumul de sentințe, la pedeapsa stabilită prin sentința tribunalului Chișinău din 22.06.1996, a fost stabilită pedeapsă definitivă de 9 ani închisoare, cu calcularea termenului din momentul reținerii, cu includerea în termenul pedepsei perioada aflării în stare de arest începând cu data de 22.05.2009, până la 30.08.2009. Potrivit procesului verbal de reținere din data de 28.03.2013, Pascal Stepan***** a fost reținut la 28.04.2013.
10. Potrivit materialelor cauzei(Raportul prezentat de către *****), Pascal Stepan***** s-a aflat în detenție în calitate de prevenit în Penitenciarul 13-Chișinău, în perioada până la 30.08.2009, adică pe un termen de 92 zile, iar în calitate de 25.05.2009, până la 30.08.2009, adică pe un termen de 92 zile, iar în calitate de condamnat în Penitenciarul 13 Chișinău pe perioada 30.04.2013 - 24.05.2013, 08.08.2013 - 14.10.2013, 12.12.2013- până la 30.08.2009, adică pe un termen de 92 zile, iar în calitate de condamnat în Penitenciarul 13 Chișinău pe perioada 30.04.2013 - 24.05.2013, 08.08.2013 - 14.10.2013, 12.12.2013- 14.02.2014, 03.04.2014 - 04.04.2014, 04.12.2014 - 29.01.2015, 19.02.2015 – 14.05.2015, 18.06.2015 - 25.06.2015 și 07.09.2017 - 22.09.2017, adică pe un termen de 318 zile, în Penitenciarul 11 Bălți pe perioada 25.05.2013 - 15.07.2013, 15.10.2013 - 28.11.2013, 15.02.2014, 28.03.2014, 05.04.2014 - 05.05.2014. 15.05.2014 - 05.07.2014, adică pe un termen de 217 zile, în Penitenciarul 16 Pruncu pe perioada 16.07.2013 - 08.08.2013, 28.11.2013 - 12.12.2013, 28.03.2014 - 03.04.2014, 06.05.2014 - 14.05.2014, 05.09.2017 - 07.09.2017, adică pe un termen de 53 zile, în Penitenciarul 1 Taraclia pe perioada 11.08.2017 -05.07.2017, 22.09.2017 - 27.09.2017, adică pe un termen de 31 zile, în Penitenciarul nr.15 Cricova pe perioada 06.07.2014 - 04.12.2014, 29.01.2015 - 19.02.2015, 14.05.2015 -18.06.2015, 25.06.2015 - 11.08.2017, 27.09.2017 - 08.07.2020, adică pe un termen de 1 981 zile.
11. Referitor la perioada deținerii în Penitenciarul nr.15 pe perioada 06.07.2014 - 04.12.2014, 29.01.2015,

12. De menționat că, în plângerea înaintată inițial și concretizată pe parcursul examinării cauzei, petentul solicită constatarea aflării sale în detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale doar pentru perioada de timp în care a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, Penitenciarul 11 Bălți, Penitenciarul 16 Pruncul , Penitenciarul 1 Taraclia și Penitenciarul nr.15 Cricova.
13. Ce ține de termenul depunerii plângerii, instanța de recurs reiterează faptul, că judecătorul de instrucție corect a statuat că plângerea este considerată a fi depusă în termen, plângerea lui Pascal Stepan***** este depusă în termen de 6 luni de la data când nu mai invocă că este deținut în astfel de condiții, iar în asemenea împrejurări, cu trimitere la faptul că art. art. 473², 473³ și art. 473⁴ CPP, au fost introduse prin legea nr. 272 din 29.11.2018, în vigoare din 01.01.2019, se constată că, prevederile art. 473² alin. (5) din Codul de procedură penală, au fost respectate pe deplin.
14. Referitor la perioada deținerii în Penitenciarul nr.15 pe perioada 06.07.2014 - 04.12.2014, 29.01.2015, 19.02.2015, 14.05.2015 - 18.06.2015, 25.06.2015 - 11.08.2017, 27.09.2017 - 08.07.2020, adică pe un termen de 1 981 zile, instanța de judecată de judecată urmează să respingă plângerea în partea dată din motivele indicate mai jos.
15. Astfel, referitor la condițiile contestate de către condamnat în ceea ce privește deținerea sa în Penitenciarul nr.15 Cricova, în raportul prezentat de administrația instituției penitenciare se indică că, starea sanitaro-igienică este satisfăcătoare, anual de către administrația penitenciarului, sunt încheiate contracte de prestare a serviciilor de deratizare și dezinsectizare, cu agenții economici de profil, care prestează serviciile respective. Mai mult ca atât, conform prevederilor art. 242¹ pct. 5) și 12) din Codul de executare, respectarea regulilor sanitaro- igienice, regulilor de igienă individuală și colectivă în camera de deținere, respectarea indicațiilor medicului, precum, menținerea curățeniei în încăperile de detenție și de serviciu, la locul de muncă, aranjarea patului conform modelului stabilit după deșteptare și efectuarea curățeniei în camera de detenție, este o obligație imperativă a deținutului.
16. Condamnatul, beneficiază în mod gratuit de asistență medicală și de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală conform prevederilor „Regulamentului cu privire la modul de asigurare a asistenței medicale persoanelor deținute în penitenciar”. Asistența medicală gratuită în instituțiile penitenciare este asigurată în baza Protocoalelor Clinice Naționale, Ghidurile clinice și Standardele medicale, iar dacă starea deținutului necesită tratament specializat, acesta poate fi transferat în spitalele publice ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

17. În acest sens, de către Administrația Națională a Penitenciarelor sunt încheiate contracte cu instituțiile medico-sanitare publice, pentru a acoperi toate serviciile și tratamentele medicale disponibile pentru întreaga comunitate.
18. Mai mult ca atât, ultimul nu a făcut referire la nici un refuz din partea administrației Penitenciarului nr. 15- Cricova privind acordarea unor medicamente suplimentare sau proceduri de care ar fi avut nevoie, și nu a relatat nici o situație de fapt concretă, respectiv, nefiind anexate careva probe care să confirme nesatisfacerea sau nesoluționarea a careva pretenții.
19. Respectiv, analizând temeiurile invocate în plîngere referitor la condițiile de detenție în care se află în Penitenciarul nr. 15- Cricova) în coraport cu cele invocate în raportul administrației instituției penitenciare și materialele anexate, instanța de judecată găsește de cuviință a respinge alegațiile petentului.
20. Instanța de fond corect a constatat că plîngerea înaintată în această parte nu-i sunt pertinente și aplicabile prevederile art. 473² - 473⁴ din Codul de procedură penală, or, în temeiul acestor norme, instanța de judecată poate dispune reducerea pedepsei nu pentru oricare încălcări, ci numai pentru cele care au afectat drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.
21. Mai mult decât atât, ținând cont de dispozițiile legale, la soluționarea unor asemenea cereri, instanța are rolul de a examina circumstanțe concrete de fapt care se referă nemijlocit la situația autorului plîngerii, pentru ca, pe cale de consecință, să le poată da o apreciere, or, în cazul de față, instanța este în imposibilitate să analizeze și să constate o încălcare în privința condamnatului Pascal Stepan***** și, respectiv, să aprecieze gradul și intensitate a pretensei încălcări, în situația în care ultimul a neglijat prevederile legale imperative, nu a explicat în nici un fel condițiile materiale de detenție pe care le contestă, și nu a prezentat nici o dovadă în sensul atestării conjuncturilor privind careva condiții precare, cum ar fi explicațiile altor condamnați, copiile plîngerilor anterioare înaintate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere și răspunsurile lor, precum și alte probe relevante.
22. Același raționament poate fi dedus și din prevederile legislației naționale, care în art. 473³ alin. (2) din Codul de procedură penală prevede că, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare, însă pentru posibilitatea dovedirii unei anumite situații și formulării unei poziții de către instituția penitenciară vizată și respectiv, pe cale de consecință a oferi unei aprecieri în acest sens de către instanța de judecată, norma procesual penală prevede imperativ asupra obligativității invocării de către prevenit sau după caz, condamnat a **esenței încălcării**.

23. Mai mult ca atât, în raportul prezentat de administrația instituției penitenciare și în materialele anexate acestuia, sunt redată condiții de detenție care nu pot fi interpretate ca fiind inumane sau degradante.
24. Prin urmare, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea plângerii depusă de condamnat împotriva administrației instituției penitenciare și anume Penitenciarului nr. 15 - Cricova, referitoare la condițiilor de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ținând cont de faptul că autorul plângerii, contrar prevederilor legale, a omis să descrie detaliat condițiile materiale care consideră că i-au afectat grav drepturile sale în calitate de condamnat, instanța consideră plângerea împotriva administrației Penitenciarului 15 Cricova neîntemeiată, urmând să o respingă.
25. Referitor la perioada de detenție în calitate de prevenit în Penitenciarul 13- Chișinău, în perioada 29.05.2009 până la 30.08.2009, adică pe un termen de 92 zile, iar în calitate de condamnat în Penitenciarul 13 Chișinău pe perioada 30.04.2013 - 24.05.2013, 08.08.2013 -14.10.2013-12.12.2013 - 14.02.2014, 03.04.2014 - 04.04.2014, 04.12.2014 - 29.01.2015, 19.02.2015, 14.05.2015, 18.06.2015 - 25.06.2015 și 07.09.2017 - 22.09.2017, adică pe un termen de 318 zile, în Penitenciarul 11 Bălți pe perioada 25.05.2013 - 15.07.2013, 15.10.2013 -28.11.2013, 15.02.2014 - 28.03.2014, 05.04.2014 - 05.05.2014. 15.05.2014 - 05.07.2014, adică pe un termen de 217 zile, în Penitenciarul 16 Pruncul pe perioada 16.07.2013 - 08.08.2013, 28.11.2013 - 12.12.2013, 28.03.2014 - 03.04.2014, 06.05.2014 - 14.05.2014, 05.09.2017 -07.09.2017, adică pe un termen de 53 zile, în Penitenciarul 1 Taraclia pe perioada 11.08.2017 – 05.07.2017, 22.09.2017 - 27.09.2017, adică pe un termen de 31 zile, instanța menționează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura și tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe și de comportamentul victimei (*cauza Mozer c. Republicii Moldova si Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62*).
26. La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice și psihice și, în unele cazuri, de sexul,

vârsta și starea sănătății victimei (*cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63*).

27. Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul și metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depășească nivelul de suferință inerent detenției și că având în vedere exigențele detenției, sănătatea și integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (*cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94*). Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum și durata detenției (*Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80*).
28. Ținând cont de cele expuse supra, în continuare, instanța de judecată va da o apreciere condițiilor de detenție invocate de către autorul plângerii, coroborate la poziția autorităților instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu referire la încălcarea art. 3, care prevede că „*Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.*”
29. Așadar, Colegiul penal susține poziția instanței de fond că, Pascal Stepan, în plângerea înaintată, a invocat aflarea sa pe parcursul unei perioade îndelungate de timp, în mai multe celule din Penitenciarul nr. 13 Chișinău, Penitenciarul 11 Bălți, Penitenciarul 16 Pruncul, Penitenciarul 1 Taraclia, care erau supraaglomerate și care nu dispuneau de spațiul de 4 m² care e necesar să revină fiecărui deținut.
30. Potrivit raportului administrației Penitenciarului nr.15, se consideră că autorul plângerii s-a aflat în condiții de detenție acceptabile și care corespund minimului de detenție necesar conform condițiilor izolatorului de urmărire penală.
31. La analiza condițiilor de cazare a deținutului, instanța de judecată va face trimitere la Hotărârea Guvernului nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care în punctul 464 stipulează că „*Fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătrați*, care trebuie să fie iluminat natural și artificial, încălzit și ventilat conform normativelor de construcții”.
32. Cu referire la acest aspect, în Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii și Tratamentelor sau Pedepselor Inumane și Degradante, în care a fost subliniat că, starea spațiului de locuit pentru deținut ar trebui de examinat nu doar prin prisma

numărului de deținuți din celulele instituțiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, și ținând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puțin 4 m² de spațiu locativ per deținut și de a revizui, în consecință, capacitatea oficială a instituțiilor penitenciare. Spațiul ocupat de către anexele sanitare/toaile construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

33. Contrar recomandărilor precitate, studiind raportul prezentat de către Penitenciarul nr. 15, instanța a stabilit că, informația cu privire la suprafața celulelor în care a fost deținut Pascal Stepan se referă la o suprafață totală calculată, fără excluderea mobilierului sau anexelor sanitare.
34. De precizat că, în mai multe cauze, Curtea a notat cu îngrijorare repetarea problemelor în privința condițiilor precare de detenție în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău. Aceasta notează că, în repetate rânduri, a constatat încălcarea articolului 3 din Convenție în privința acestui penitenciar (*cauza Shishanov c. Moldovei, 15 decembrie 2015, § 127*), însă această problemă sistemică continuă să persiste.
35. În cauza *Kalashnikov c. Rusiei*, precum și în cauza *Ostrovar c. Moldovei*, Curtea a constatat că, supraaglomerarea deja ridică în sine o chestiune în temeiul articolului 3 al Convenției, în special când ea durează perioade lungi de timp, așa cum se reține în cazul autorului plângerii, care a fost deținut o perioadă de 1 an în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău. E de reținut și faptul că, în cazurile anterioare, în care reclamanții au avut la dispoziție mai puțin de 3 m² de spațiu vital, Curtea a constatat că supraaglomerarea era suficient de gravă încât să justifice, în sine, constatarea încălcării art. 3 din Convenție (*Sulejmanovic c. Italiei, 16 iulie 2009, §51; Lind c. Rusiei, 6 decembrie 2007, §59*).
36. Astfel, **referire la obiecțiile expuse de recurenți în cererea de recurs, Colegiul penal va fi solidar cu instanța de fond, apreciind ca fiind justă și legală soluția cu privire la constatarea faptului că** condamnatul pe parcursul detenției sale în calitate de prevenită și condamnat în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, Penitenciarul 11 Bălți, Penitenciarul 16 Pruncul , Penitenciarul 1 Taraclia, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar articolului 3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.
37. Totuși, având în vedere că la soluționarea acestui tip de plângeri legiuitorul a prevăzut nu numai necesitatea constatării de către instanță a încălcărilor privind condițiile de detenție care au afectat grav drepturile condamnatului, ci și stabilirea unei reduceri a pedepsei, în dependență de gradul și intensitatea suferințelor, în continuare instanța va analiza și celelalte alegații invocate de către petent în plângerea depusă.

38. În partea ce privește relatările condamnatului Pascal Stepan privind condițiile sanitare precare în general, instanța reține că potrivit informațiilor prezentate de către administrația Penitenciarului, Pascal Stepan s-a aflat într-o celulă iluminată atât natural prin intermediul geamurilor, cât și artificial prin intermediul instalațiilor electrice dotate cu becuri, puterea cărora este de 100 W, hrana fiind asigurată de trei ori pe zi conform graficului prestabilit. Aerisirea prin celule era asigurată prin intermediul geamurilor și ferestrelor de aerisire amplasate mai sus de ușa intrării în celulă.
39. În această parte, nu pot fi reținute argumentele invocate de către administrația penitenciarului, nefiind fundamentate pe careva probe, iar pentru a aprecia credibilitatea uneia dintre părți, în lipsa altor dovezi, instanța s-a bazat pe rapoartele organizațiilor naționale și internaționale ce țin de acest aspect.
40. Or, potrivit art.473/3 alin.(2) Cod de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare.
41. Astfel, Comitetul European pentru Prevenirea Torturii și Tratatelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante (CPT), în punctul 30 al Raportului din 13 decembrie 2018 către Guvernul Republicii Moldova, întocmit în cadrul vizitei care a avut loc în perioada 05 - 11 iunie 2018, în câteva dintre penitenciarele din țară, a subliniat că, în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău, în continuare persistă faptul că în multe celule condițiile materiale și igienice sunt deplorabile, acestea fiind ventilate insuficient și totodată fiind suprapopulate. Totodată, accesul la lumină naturală este limitat, în majoritatea celulelor din cauza ferestrelor de dimensiuni mici. Totodată, specialiștii din cadrul CPT au recomandat autorităților din Republica Moldova ca să-și mărească eforturile în sensul îmbunătățirii condițiilor de detenție curente în penitenciarul respectiv.
42. În aceeași ordine de idei, în ultimul raport al Consiliului pentru Prevenirea Torturii (*pentru anul 2017*), care este un mecanism național pentru prevenirea torturii din Republica Moldova, sa constatat că majoritatea izolatoarelor disciplinare vizitate, inclusiv Penitenciarul nr. 13 - Chișinău, sunt într-o stare deplorabilă și ar putea fi calificate ca condiții inumane și degradante. Întru susținerea acestui raționament, CEDO a explicat că dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului. Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că

alegația este una justificată (*cauza A. și alții c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98*).

43. Astfel, potrivit art. 473⁴ alin. (3) - (6) din Codul de procedură penală, în urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deținut în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, instanța de judecată obligă administrația instituției penitenciare să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăși 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473² alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulative. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473² alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei în condițiile alin. (4) din prezentul articol, iar în privința perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei bănești în mărime de pînă la 2 unități convenționale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, precum și a costurilor și cheltuielilor aferente. În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art. 473² alin. (3), preveniții sînt despăgubiți în conformitate cu art. 385 alin. (5) și (6) sau, după caz, aceștia pot înainta o acțiune civilă.
44. Potrivit art. 385 alin. (5) și (6) din Codul de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv. În cazul în care condamnatul s-a aflat în arest preventiv, în condițiile specificate la alin. (5), nu mai puțin de 3 luni pînă la numirea cauzei spre judecare, la stabilirea, în calitate de pedeapsă principală, a muncii neremunerate în folosul comunității, a amenzii sau privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, acesta este liberat de executarea pedepsei de către instanța de judecată.
45. Astfel, instanța de fond corect a constatat că condamnatul Pascal Stepan s-a aflat în condiții de detenție în calitate de **prevenit** în Penitenciarul 13, pe un termen de 92 zile, contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.
46. Referitor la perioada de detenție de 619 zile ale lui Pascal Stepan***** în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, Penitenciarul 11 Bălți, Penitenciarul 16 Pruncul, Penitenciarul 1 Taraclia, în calitate de **condamnat** contrară prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, instanța de fond corect a considerat necesar, oportun și rezonabil de a calcula 1(una) zile de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție, astfel încât termenul pedepsei definitive stabilite lui Pascal Stepan*****, să se reducă cu 61 zile, iar cu privire la perioada rămasă, și anume 9 zile care nu pot fi reduse, instanța de judecată consideră oportun acordarea condamnatului Pascal Eugen, a sumei de bani în mărime de 450 (*patru sute cincizeci*) lei, și anume a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție.

47. Tot odată instanța de fond corect a redus în privința condamnatului Pascal Stepan***** din pedeapsa definitivă din contul zilelor care a stat în stare de arest numai 8 zile, iar în privința a 84 zile în stare de arest care nu pot fi reduse, instanța de judecată consideră necesar de a explica lui Pascal Stepan***** de a depune o acțiune civilă în condițiile art.473/4 alin.6 CPP.
48. Or, urmează în total să-i reducă lui Pascal Stepan***** numai 69 zile, deoarece Pascal Eugen a fost eliberat din instituția penitenciară ca urmare a adoptării încheierii judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din data de 04.05.2020, prin care termenul de pedeapsă a fost redus cu 115 zile, iar la data de 05.05.2020, Pascal Stepan***** avea neexecutat 69 zile.
49. În împrejurările constatate și redate supra, instanța de recurs ajunge la concluzia că recursul reprezentantului Penitenciarului nr.15, Cricova al ANP MJ RM, Oleg Stegărescu și recursul avocatului Marinescu Dumitru în interesele condamnatului Pascal Stepan este nefondat, din care motive urmează a fi respins cu menținerea încheierii fără modificări.
50. Pentru aceste motive și conducându-se de prevederile art. art. 447- 449 alin. (1) pct. 1) lit. a), Cod procedură penală a RM, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

A respinge ca nefondat recursul reprezentantului Penitenciarului nr.15, Cricova al ANP MJ RM, Oleg Stegărescu și recursul avocatului Marinescu Dumitru în interesele condamnatului Pascal Stepan și menține încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana din 09.06.2021 , în privința condamnatului Pascal Stepan*****.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Alexandru Spoială

Judecător
Judecător

Mihail Diaconu
Dorin Dulghieru